

Mette Kynemunds translokationstale

Taler

Mette Kynemund
Rektor på Virum Gymnasium

Dato

24. juni 2022

Sted

Virum Gymnasium

Kære studenter.

I dag har jeg fået lov til at få lidt mere end de fem minutter, jeg normalt får på Route 66 – vores fællessamlinger. Det vil jeg benytte mig af, så jeg håber I sidder godt.

Gennem WordUp, VGs skoleblad, blev jeg spurgt om gode råd til jer, når nu I blev studenter. Det vil jeg naturligvis gerne give jer. Som jeg skrev til jer WordUp: denne fantastiske uge er min favoritbegivenhed i løbet af året. At se alle studenterne springe ud, og at I sidder samlet her i dag med jeres hvid-rødhuer er både glædeligt, livgivende og giver håb for vores fremtid. Og netop det sidste er vigtigt at bevare i en tid, som den vi lever i, så her får I mine ord og råd til jer.

I har i sandhed haft et anderledes gymnasieforløb end ventet og I har oplevet meget i løbet af de seneste tre år i en meget foranderlig og uforudsigelig verden. Jeg kan nævne i flæng på den politiske scene: Trump, Biden, Macron og Merkel, en altoverskyggende, ulykkelig krig i Ukraine, valg om Danmarks forsvarsforbehold, inflation og et markant øget fokus på klimapolitik.

På den kønspolitiske scene fik Sofie Linde sat gang i debatten herhjemme og skilsmissen mellem Johnny Depp og Amber Heard har fået de sociale medier til at koge om bl.a. MeToo og partnervold.

Dertil kommer på sundhedssiden abekopper, som nu skal have nyt navn, og inden det Corona. Og så er der alt det andet, jeg ikke har nævnt. I har virkelig skulle forholde jer til mange forskellige sider af livet.

Hvis jeg skal sætte et par ord på det sidste, Coronaen, så har den været virkeligt

udskældt. Med rette. Men den har også bragt noget godt med sig. I har uden tvivl fået nogle kompetencer, som ingen havde forestillet sig, da I begyndte på VG. Mange har fundet værdien ved at gå en tur – gerne i naturen, andre har kastet sig over bagekunsten, atter andre er begyndt at læse rigtige papirbøger eller har fået styrket kreativiteten og mange har været glade for at være mere sammen med familien. I har udviklet jeres ekspertise udi Teams, videofilmet jeres idrætsøvelser på stuegulvet, lavet fotosafari, modtaget vejledning eller noget helt andet i den virtuelle verden. - Den virtuelle vejledning er kommet for at blive. Det fokus og den koncentration, der er i den virtuelle vejledning, kan noget andet end den fysiske. Hybridundervisningen har været knap så givende, men I er i den grad klædt på til at kunne anvende diverse programmer på computeren og telefonen. I kaster jer ud i det med en misundelsesværdig legende tilgang. Det har givet jer nogle yderligere studiekompetencer i forhold til den digitale dannelse. MEN – for der er et stort men – I har også skulle være meget alene. Fællesskabet har i perioder været virtuelt og ikke fysisk. I hvert fald kun for de få og i små bobler.

Perioderne med nedlukninger gav os mulighed for ro. En timeout i en ellers ofte hæsblæsende hverdag. For nogen gav det også oplevelsen af kedsomhed. Det er en god erfaring at have med. Den giver nemlig plads og rum til refleksion. Til ikke at være 'på' og skulle performe på samme måde, som 'normalt'. Forfatteren Jens Christian Grøndahl har udtalt ” *Mens vi levede i vores coronabobler, gik det ligefrem op for mange, at der både er frihed og længsel i at tænke på andre end sig selv*”, og han fortsætter: ” *Hvis jeg skulle forestille mig, at der var kommet noget godt ud af den lede corona, ville det være, at vi var blevet bedre til at vise sammenhold og samtidig tåle andre danskeres helt anderledes erfaringer, mål og drømme*”. - Sikke en pointe. Det har vi virkelig kunne mærke. Som Emma, 3e, sagde, da I kom tilbage fra sommerferien i august: “ *Man kan bare mærke, at der er en helt særlig energi, og der er mange af de ting, som man måske tidligere har taget for givet, som man bare sætter så meget mere pris på - bare det at være sammen med alle de andre. Også på tværs af årgangene.*” – Det sørgede du, Emma, så for at I kunne - i din egenskab af formand for festudvalget.

I september havde I besøg af Avilius, hvor I bl.a. talte om motivation og det forpligtende fællesskab. I drømte også om hvad VG skal kunne – og I drømte stort. Fx om væltede vægge, mere plads med en tilbygning og mindre trafik på Fuglsangvej, men også mere overskuelige mål, som sociale arrangementer, kommunikation mellem eleverne gennem fx elevrådet og So-Me-udvalget ført

an af Clara, 3j, Roberta og Emilie 3e samt Roland, 3d, udsmykning af lokaler og gange på VG, grønne områder og mere bæredygtighed, hvor AnneMette fra 3m har knoklet - og ikke mindst fokus på fællesskab. Det sidste blev den sammenhængende kraft for et par demokratiworkshops for alle udvalgtelever på VG. Det er en meget stor flok.

Fællesskab baserer sig på tryghed, at man samarbejder med andre, at der er en eller anden form for faste strukturer man følger og at det føles meningsfuldt, det man gør. Det er helt i tråd med VGs værdigrundlag. Vi skal lytte til hinanden, udvise gensidig respekt og hjælpe hinanden. Vi skal alle tage ansvar for det forpligtende fællesskab.

Lægen Imran Rashid kalder alt dette mærkbarhed:

”Mærkbarheden er karakteriseret af tillid, gensidig respekt samt en følelse af autenticitet medlemmerne imellem”. Og netop denne mærkbarhed har I arbejdet med. Hverdagen skal give mening og følelsen af at høre til er vigtig.

Fællesskabet kan være det lille fællesskab, men også det store. Et eksempel på dette, var da virkelig mange fra VG bevægede sig til Rundforbi Stadion i Nærum for at spille mod NAG. Kampen blev fra start spillet i silende regn, og som I ved, var ikke kun jeg fra min familie til stede ved den kamp, men også to af mine sønner, som netop nu dimitterer fra Nærum – dem sender jeg gode tanker -, men også min mand, som var den ene af dommerne. Kampens betydning var meget væsentlig, så vi havde hele to X-FIFA-dommere på banen på én gang, Kim Milton og min mand, Knud. Jeg er sikker på det stærke, autentiske fællesskab på VG var det, der gjorde udslaget. At VG vandt den fodboldkamp med 3-1. – Og så selvfølgelig fordi vi havde nogle gode spillere med. – Danmark har lige oplevet det samme slags fællesskab i forbindelse med landsholdets gode kampe mod Frankrig og Østrig.

De sociale medier – og medierne i det hele taget – har haft en stor betydning for vores måde at agere på i Coronaperioden. Nogen holdt helt op med at følge nyhederne, fordi det var så overvældende. For andre – faktisk nok de fleste af os – var det en mulighed for at holde en eller anden form for kontakt med virkeligheden og hinanden.

Kommunikation kommer af det latinske ord *communicatio*, som betyder meddelelse og ”at gøre fælles” – altså meddelelser mellem individer. Kommunikation kan være oplysende, skabe forventninger, give en fælles forståelse og pleje sociale relationer, men kan også fungere som propaganda og når den ikke er god medføre misforståelser og i værste fald konflikter. Kommunikation er med andre ord vigtige i små og store fællesskaber – og derfor også for demokratiet.

I forlængelse af valget af Trump, og siden af Biden og stormen på kongressen i januar sidste år, de mange restriktioner i forbindelse med corona og ikke mindst krigen i Ukraine er der igen fokus på vores demokrati. Vi skal værne om demokratiet, blande os i debatten, tage stilling og forholde os kritisk til alt det, der foregår og diskutere med politikerne og diverse influencers. Til kommunalvalget og i debatten om forsvarsforbeholdet har I mødt politikere, som med en respektfuld tone og humor tydeligt anerkendte, at andre kan have andre synspunkter – og det er helt fint.

I kvitterede med at stille velargumenterede, kritiske spørgsmål til både Martin Lidegaard, Mette Thiesen, Jakob Ellemann-Jensen og Morten Bødskov, som alle har været her i foråret. Stemmeprocenten var høj her i området, da der var valg og flere VG’ere har været valgtilforordnede. Tak for det. Det er på sin vis også en måde at kommunikere på.

Wokeness fylder meget. Og det er ikke kun os boomers, der reagerer på det. I sidste uge røg en børnehave på forsiden af flere aviser og blev genstand for diskussion på de sociale medier, da deres indianerfest blev afløst af en sommerfest for at undgå at nogle skulle blive krænkede. I oplevede en lille snert af det til festen med temaet ”1001 nat”, men fik i stedet hyldet den gode historie. Godt gået. I har sikkert også fulgt diskussionen om hvorvidt Lagkagehusets kagemænd skulle blive til kageperson eller om det er en medieskabt historie samt Dansk Folkeparti med Messerschmidt i spidsen, der vil lave en anti-wokekampagne. – Som jeg nævnte før, kan de sociale medier meget, men de kan også være asociale, som Per Øhrgaard, professor i tysk litteratur, siger. De kan nemlig virke ekskluderende – og det skal vi alle være opmærksomme på.

Kære VG-studenter. Bliv ved med at forholde jer kritisk til jeres omverden. Diskuter, tag stilling og hav demokratiske samtaler, så skal det såmænd nok gå.

Det gælder også i forhold til hele klimadebatten. I er næsten altid bevidste om jeres eget forbrug og hvordan I skal handle, dog ikke når det kommer til kantinens genbrugstallerkener og bestik. Hold da op, hvor er der endt meget af det i skraldespanden.

I Norge åbner et nyt bibliotek til oktober. Det har været på vej i nogle år. Hvorfor er det interessant? Jo, det er en nu 22-årig kvinde, der er grundlægger af det. Hun hedder Elise By Olsen og biblioteket hedder The International Library of Fashion Research. Hun har været blogger siden hun var 8 år – det er knageme tidligt, og udgav sit første glittede magasin som 13-årig.

Jeg laver lige en lille digression. I 1916 er den amerikanske filosof John Dewey citeret for at have sagt ”*Hvis vi underviser nutidens studerende, som vi underviste i går, berøver vi dem morgendagen*”. Med jeres digitale dannelse, den stejle læringskurve vi alle var på i 2020 og den progressive Elise By Olsen in mente, lever vi i en spændende tid, som åbner dørene for jer. Det bliver spændende at følge jer. – Nå, tilbage til den norske By Olsen, som favner både fortid, nutid og fremtid. Biblioteket åbner for kulturhistoriens og bæredygtighedens skyld. Hun siger:

”Det er en vigtig pointe for mig, at fremtiden ikke er et sted, vi skal nå, men en øvelse i at skabe en eller anden forandring eller mulighed. Det er en samtale. Og lige nu lever vi i en meget kynisk tid. Det er en skræmmende tid. Den er meget usikker. Men jeg tror, at ved at forstå de mønstre, som vores fortid har haft, kan vi finde vores håb. (...) Ved at sætte os ind i fortiden lærer vi fremtiden at kende.”

Meget inspirerende og klog ung kvinde. Hun har fokus på bl.a. kulturhistorien i f.h.t. beklædning – og alt det, der hører til det. En anden side af kulturen er musikken og lyrikken. Den kan illustrere det, der er sket i løbet af jeres tre år på VG.

Peter Sommer har i efteråret 2019 skrevet en sang, der hedder ”Vi der valgte Mælkevejen”. I den siger han bl.a.: ”*Vi er ikke bange for at dø, men for at leve for lidt....*”. Det er nærmest profetisk og uhyggeligt. Mindre end et halvt år efter blev det danske samfund lukket ned. Men det er en optimistisk sang. Han fortsætter ”*Vi bliver sgu da stjerner en dag, eller lige nu, som i lige nu*”. I mine øjne er I alle stjerner – lige nu. I stråler også som stjerner – selv jer med tydelige tømmermænd. I morgen har flere det sikkert på samme måde – og er fortsat

stjerner. ?

Lærerne Morten Rasmussen og Morten Rolskov skrev en tekst fyldt med pathos i maj 2020, som på YouTube blev illustreret af ensomme lærere på et helt tomt VG. Ordene i omkvædet lød:

”Vi hører sammen, for VG - du er vores sted,

Du er rammen hvor alt det fede sker

Kom tættere på, så vi kan få

VG tilbage igen”

Måske I skal høre den på jeres vogntur?

I er, som nævnt, kommet gennem jeres gymnasietid med meget alenetid. Vi har talt om at være sammen hver for sig. Det skrev Rol og Ras faktisk også en sang om. Håbet er at fællesskabet skal være et af elementerne i den dannende faktor, I skal have med jer.

I marts 2021 udgav Andreas Odbjerg ”I morgen er der også en dag.” Den er fyldt med håb og det trængte vi til efter måneder hjemme i et nedlukket samfund.

”Du' gået i sort

Du siger, livet er lort

Du ka' sove i tusind år - jeg er her, når du vågner

Du føler dig svag

Men lyset vender tilbage

I morgen er der ogs' en dag”

Endelig skulle man tro, at Jens Rosendal havde skrevet ”Du kom med alt det, det der var dig”, til den danske ungdom ovenpå en pandemi, men teksten er

faktisk fra 1991:

*”Du – danske ungdom - kom med alt det, der var dig
og sprængte hver en spærret vej,
og hvilket forår blev det!
Det år, da alt blev stærkt og klart
og vildt og fyldt med tøbrudsfart
og alting råbte: lev det.*

*At livet det er livet værd
på trods af tvivl og stort besvær
på trods af det der smerter,
og kærligheden er og bli’r
og hvad end hele verden si’r
så har den vore hjerter”.*

I ingen af disse tekster er ensomheden at eftertrage. Tværtimod. Men man kan godt være alene og opleve fællesskab på samme tid. Det sker bl.a., når man læser og fordyber sig. - Man kan læse med øjet, men også med øret. VG-læser blev i en periode til VG-lytter, hvor mange af jer gik rundt på gader og stræder eller i skoven med en lydbog i ørene. Sidenhen på VG blev det igen muligt at været fælles i stilheden, hvor I hver især sad med hver jeres bog. Tag det med jer. Vær fortsat nysgerrige og bliv berigede af det bøgerne kan fortælle os. Det er ikke uden grund af de medicinstuderende skal læse skønlitterære værker. De kan udvide vores horisont og vi lærer noget om menneskets udfordringer i livet uden selv at være der. Det lærer os at have empati for andre mennesker – og ikke blot sympati. Journalist og dokumentarist Anders Agger kommer meget tæt på andre mennesker i sine programmer og mener netop, at empati er langt vigtigere end sympati.

Bøger og uddannelse kan meget – det skal jeg være den første til at mene, men kan ikke stå alene.

Den sydafrikanske politiker Nelson Mandela har udtalt de berømte ord:
”Education is the most powerful weapon, which you can use to change the world.”

Education kan oversættes til både uddannelse eller til dannelse. Det er smukt,

for vi vil gerne bidrage med begge dele – og jeg mener bestemt, I har fået begge dele med jer. Jeg vil give jer nogle eksempler:

Det er i mødet med andre mennesker, man definerer sig selv som menneske. Mange af jer har læst den danske filosof og teolog Løgstrup og kender derfor til den etiske fordring. Løgstrup skrev i 1956, at ”Den enkelte har aldrig med et andet menneske at gøre, uden at han holder noget af dets liv i sin hånd”. I har gang på gang i jeres gymnasietid vist, at I er i stand til at hjælpe hinanden og andre videre. I har støttet hinanden når der har været op- og nedture. Også i de rigtig svære situationer, når fx døden kommer tæt på.

I har taget hensyn. I har handlet efter at gøre det rigtige, og det gode.

I kunne have valgt anderledes: I kunne, i forbindelse med Corona, have mødtes, I kunne have dyrket det fysiske fællesskab og I kunne have ladet coronasmitten brede sig og på den måde måske have ladet det gå ud over de ældste og mest svækkede i samfundet. Det gjorde I slet ikke. I tilsidesatte jeres egne behov for andres skyld. Respekt og stor tak for det.

Forfatteren Villy Sørensen har defineret dannelse, som at man er ”...engageret ud over sig selv i de fælles problemer. Dannelse har at gøre med fællesskab, man kan ikke bare være dannet for sig selv.” Han er helt på linje med Georg Brandes syn på dannelse. Det viste I under coronaen, men sandelig også da krigen brød ud i Ukraine med al sin aggression. I har vist en opmærksomhed, en hensynsfuldhed og en rummelighed, som rækker langt ud over jer selv og jeres nærmeste. Med det samme blev der taget initiativ til at samle ind til det ukrainske folk og I spurgte, inden jeg havde tænkt tanken, hvad gør vi, når der kommer unge flygtninge til VG? Hvordan tager vi imod dem? Kan vi gøre noget? Ja, det kan I og det har I gjort. Bl.a. er der etableret et ung-til-ung-netværk og afholdt en middag til fordel for de unge ukrainske flygtninge. Og til information: de er meget taknemmelige. Senest i går havde vi møde med to af dem om at kunne gå på VG. De var *så* imponerede af den åbenhed, de blev mødt med fra jer.

Vi taler meget om fællesskabet på VG, men I taler ikke kun. I handler også på det, så det er et rummeligt fællesskab med stor social bevidsthed. I har i sandhed udvist samfundssind. I har udvist håb, tålmodighed, udholdenhed, omstillingsparathed, modenhed, og livsglæde. I har kunne omsætte jeres viden

til handling på en empatisk og kultiveret måde.

Det er i min optik sand dannelse.

I WordUp skrev jeg nogenlunde det her til jer.

Jeg håber, I smukke stjernestuderter, vil tage det med jer, I har lært på VG. At I vil forsætte med at være nysgerrige på livet og på viden. At I møder andre mennesker og kulturer med netop nysgerrighed og respekt, og har tillid til at andre har det på samme måde. At I vil leve i nuet og være nærværende. At I vil opnå glæde i jeres liv. – Der vil fortsat være små – og måske lidt større bump på jeres vej, men tag også imod dem – evt. med hjælp fra andre. Det hører også med til livet.

Gå nu ud i verden og gør livet - med Jens Rosendals ord - stærkt og klart/og vildt og fyldt med tøbrudsfart/og lev det.

På vegne af lærerne og os alle på Virum Gymnasium, vil jeg gerne takke for tiden med jer de sidste tre år. Vi vil savne jer, men vi ved, at I vil skabe Viden og Glæde, der hvor I kommer frem.

Held og lykke med jeres fremtid.

Hermed dimitterer jeg jer med stor stolthed som studenter årgang 2022 fra Virum Gymnasium.

Tillykke.

Kilde

Manuskript modtaget fra taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Translokations-/dimissionstale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/mette-kynemunds-translokationstale-2022>